

Rolnik jest producentem żywności w zakresie tzw. produkcji pierwotnej. Zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem (WE) Nr 183/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 stycznia 2005 roku *ustanawiające wymagania dotyczące higieny pasz*, produkcja pierwotna oznacza:

„produkcję produktów rolnych, w tym w szczególności uprawę, zbiory, dojenie i hodowlę zwierząt (przed ubojem) lub rybołówstwo, którego wynikiem jest pozyskanie produktów niepoddawanych żadnym działaniom po ich zbiorze lub złowieniu, z wyjątkiem prostych czynności fizycznych”.

Przestrzeganie powyższych przepisów ma zapewnić bezpieczeństwo na całej długości łańcucha żywnościowego, począwszy od pierwotnej produkcji pasz, aż do żywienia zwierząt przeznaczonych do produkcji żywności włącznie. To znaczy „od pola do stołu”.

Rolnik, który zamierza prowadzić działalność związaną z produkcją, przetwarzaniem, przechowywaniem, transportem lub sprzedażą pasz musi złożyć w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii „ZGŁOSZENIE PODMIOTU DZIAŁAJĄCEGO NA

RYNKU PASZ DO POWIATOWEGO LEKARZA WETERYNARII”, w celu rejestracji lub zatwierdzenia.

Nieposiadanie ww. skutkować będzie niemożliwością wprowadzenia na rynek jakiegokolwiek produktu rolnego pochodzącego od zwierząt utrzymywanych w tym gospodarstwie, a także niemożliwością zakupu pasz.

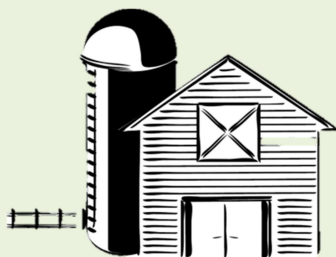
Podmioty działające na rynku pasz i odpowiedzialne za produkcję pierwotną zobowiązane są zapewnić taki sposób kierowania i prowadzenia tego typu działalnością, aby zapobiec powstawaniu zagrożeń mogących ograniczyć bezpieczeństwo pasz lub wyeliminować albo zminimalizować takie zagrożenia.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE POMIESZCZEŃ I SPRZĘTU WYKORZYSTYWANEGO DO PRODUKCJI PASZ:

- pomieszczenia, wyposażenie, pojemniki, skrzynie i pojazdy przeznaczone do przetwarzania i przechowywania pasz, a także ich bezpośrednie otoczenie utrzymywane są w czystości oraz, jeśli jest to konieczne, poddawane odpowiedniej dezynfekcji;
- zapewnione są higieniczne warunki produkcji, transportu i przechowywania pasz;
- rozkład, rozplanowanie, konstrukcja i rozmiar pomieszczeń oraz sposób zainstalowania wyposażenia pozwalają na ich odpowiednie oczyszczanie i/lub dezynfekcję;

- stropy oraz instalacje napowietrzne są zaprojektowane, skonstruowane i wykończone w sposób zapobiegający gromadzeniu się zanieczyszczeń, ograniczający skraplanie wody i rozrost pleśni oraz rozprzestrzenianie się cząstek, które mogą mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo i jakość pasz;

- podłogi i ściany pomieszczeń są skonstruowane tak, że umożliwiają skuteczne czyszczenie lub/i dezynfekcję;

- koryta i poidła skonstruowane są tak, że umożliwiają skuteczne czyszczenie i dezynfekcję oraz uniemożliwiają zanieczyszczenie odchodami;

- obiekty służące do produkcji zwierzęcej oraz urządzenia do zadawania pasz są regularnie i kompleksowo czyszczone;

- preparaty chemiczne wykorzystywane do czyszczenia i odkażania poideł i koryt stosowane są zgodnie z odpowiednimi instrukcjami i przechowywane z dala od paszy i miejsca jej zadawania;

- w procesie wytwarzania pasz stosuje się czystą wodę, posiadającą odpowiednią jakość dla zwierząt;

- pomieszczenia przeznaczone do produkcji i przechowywania pasz są zabezpieczone przed dostępem zwierząt dziko żyjących, domowych, gryzoni, ptaków i owadów oraz zwierząt gospodarskich;

- materiały opakowaniowe po zużytych paszach są przechowywane w wyodrębnionym miejscu;

- w gospodarstwie znajduje się miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz pasz leczniczych, które jest zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych.

PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT PASZ:

- pasze przechowuje się w miejscach do tego przeznaczonych, przystosowanych i odpowiednio utrzymanych w celu uniknięcia skażeń krzyżowych lub zanieczyszczenia chemicznego lub/i mikrobiologicznego;

- pasze przechowywane są w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie środkami ochrony roślin lub innymi substancjami chemicznymi, których zawartość może stanowić zagrożenie dla zdrowia zwierząt oraz jakości produktów pochodzenia zwierzęcego;

- pasze gotowe oddzielone są od nieprzetworzonych materiałów paszowych oraz dodatków w celu uniknięcia zanieczyszczenia krzyżowego;

- pasze są przechowywane i transportowane w sposób umożliwiający ich łatwą identyfikację, oraz w sposób uniemożliwiający wystąpienie pomyłek oraz pogorszenia ich jakości;

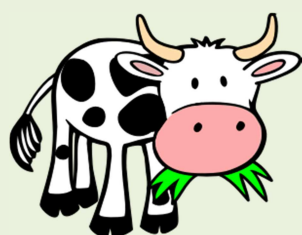
- przemieszczanie pasz z miejsca ich wytworzenia do miejsca ich zastosowania odbywa się przy użyciu środków transportu spełniających wymogi higieniczne.

PROWADZENIE DOKUMENTACJI:

- prowadzona jest dokumentacja dotycząca każdego przypadku stosowania środków ochrony roślin oraz preparatów biobójczych (jeżeli dotyczy);
- prowadzona jest dokumentacja dotycząca stosowania nasion genetycznie zmodyfikowanych (jeżeli dotyczy);
- prowadzona jest dokumentacja dotycząca każdego przypadku pojawienia się szkodników lub chorób, które mogą wywrzeć wpływ na bezpieczeństwo produktów pierwotnych;
- prowadzona jest „ewidencja leczenia zwierząt gospodarskich oraz zwierząt, z których pozyskane tkanki lub produkty są przeznaczone do spożycia przez ludzi”;
- ewidencja leczenia zwierząt gospodarskich przechowywana jest przez utrzymującego zwierzęta przez okres 5 lat od daty ostatniego wpisu;
- w przypadku leczenia zwierząt, których tkanki i produkty przeznaczone są do spożycia przez ludzi, w gospodarstwie znajduje się dokument potwierdzający nabycie weterynaryjnych produktów leczniczych posiadających właściwości anaboliczne, przeciwbakteryjne, przeciwpasożytnicze, przeciwzapalne, hormonalne i psychotropowe;
- dokumenty potwierdzające nabycie produktów leczniczych weterynaryjnych przechowywane są przez okres pięciu lat;
- produkty lecznicze weterynaryjne stosowane są w ustalonych dla nich terminach ważności;
- prowadzona jest dokumentacja dotycząca wyników wszelkich analiz próbek produktów pierwotnych lub innych próbek pobranych dla celów diagnostycznych i posiadających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa pasz;
- prowadzona jest dokumentacja dotycząca źródła i ilości paszy w każdej partii przyjmowanej, a także przeznaczenia i ilości paszy w każdej partii wydawanej
- prowadzona jest dokumentacja dotycząca prawidłowego usuwania martwych zwierząt i ściółki.

ŻYWIENIE ZWIERZĄT:

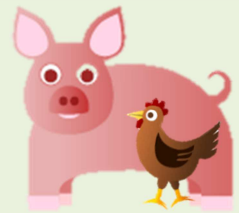
- przestrzegane są okresy trwałości pasz;
- nie stosuje się pasz zawierających substancje zabronione tj. kał, mocz, treść przewodu pokarmowego, skóra poddana działaniu substancji garbujących, materiały siewne, które zostały poddane działaniu środków ochrony roślin, drewno (w tym trociny) poddane działaniu środków konserwujących, wszystkie odpady pochodzące z różnych faz oczyszczania ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, stałe odpady komunalne, takie jak odpady z gospodarstwa domowego, materiały opakowaniowe, produkty białkowe uzyskane z drożdży z rodzaju *Candidia* wyhodowanych na n-alkanach);
- nie stosuje się pasz zepsutych;
- pasze i materiały paszowe nie zawierają żywych szkodników z grupy owadów;
- w gospodarstwie stosuje się dodatki paszowe oraz pasze genetycznie modyfikowane dopuszczone zgodnie z prawodawstwem UE;

- wykorzystywane w gospodarstwie pasze pochodzą wyłącznie od zarejestrowanych oraz/lub zatwierdzonych podmiotów;
- właściwe pasze są zadawane zwierzętom, dla których są one przeznaczone;
- w żywieniu zwierząt gospodarskich stosuje się materiały paszowe zawierające źródło białka pochodzącego z tkanek zwierząt dopuszczonych w rozporządzeniu 999/2001, tj.:

1. W żywieniu zwierząt gospodarskich **innych niż przeżuwacze** stosuje się następujące materiały paszowe pochodzące z tkanek zwierzęcych:

- Mączka rybna i mieszanki paszowe zawierające mączkę rybną
- Dzasadowy fosforan wapnia i trizasadowy fosforan wapnia oraz mieszanki paszowe zawierające takie fosforany
- Produkty z krwi pochodzące od zwierząt innych niż przeżuwacze oraz mieszanki paszowe zawierające takie produkty z krwi
- Hydrolizaty białkowe pochodzące od zwierząt innych niż przeżuwacze lub ze skór i skórek przeżuwaczy

2. W żywieniu **przeżuwaczy** można stosować następujące materiały paszowe pochodzące z tkanek zwierzęcych:

- Mleko, produkty na bazie mleka i siara
- Jaja i produkty jajeczne
- Kolagen i żelatyna od zwierząt innych niż przeżuwacze
- Hydrolizaty białkowe pochodzące od zwierząt innych niż przeżuwacze lub skór i skórek przeżuwaczy
- Mieszanki paszowe zawierające produkty wymienione powyżej

3. W żywieniu **zwierząt akwakultury** można stosować przetworzone białko zwierzęce inne niż pochodzące od przeżuwaczy oraz mieszanki paszowe zawierające takie przetworzone białka.

4. W żywieniu **nieodsadzonych przeżuwaczy** można stosować preparaty mlekozastępcze zawierające mączkę rybną (preparaty mlekozastępcze dystrybuowane w formie suchej i podawane po rozcieńczeniu w określonej ilości płynu).

ZABRONIONE JEST:

- skarmianie zwierząt gospodarskich innych niż zwierzęta futerkowe odpadami gastronomicznymi lub materiałem paszowym zawierającym odpady gastronomiczne lub z nich otrzymanym
- skarmianie zwierząt gospodarskich roślinami, albo bezpośrednio przez wypas, albo skarmianie roślinami ciętymi, pochodzącymi z terenu na którym

zastosowano nawozy organiczne lub polepszacze gleby, inne niż obornik, chyba, że wypas lub pozyskanie roślin na pasze ma miejsce po upływie okresu karencji, który wynosi przynajmniej 21 dni,

- skarmianie ryb hodowlanych przetworzonym białkiem zwierzęcym, pochodzącym z całych ryb lub części ryb tego samego gatunku.

Jeśli w gospodarstwie w którym są hodowane przeżuwacze stosuje się oraz składa pasze zawierające białko pochodzenia zwierzęcego (mączki rybne, dizasadowy fosforan wapnia oraz trójzasadowy fosforan wapnia, produkty z krwi), wymagane jest uzyskanie stosownej zgody Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Jeśli w gospodarstwie nabywane są komponenty zawierające: mączki rybne (o zawartości białka powyżej 50%), dizasadowy fosforan wapnia oraz trójzasadowy fosforan wapnia, produkty z krwi (o zawartości białka powyżej 50%) w celu sporządzenia mieszanek paszowych z ich udziałem, wymagane jest uzyskanie stosownej zgody Powiatowego Lekarza Weterynarii.

NADAL OBOWIĄZUJE BEZWZGLĘDNY ZAKAZ STOSOWANIA MACZEK MIĘSNO - KOSTNYCH W ŻYWIENIU ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

Każdy rolnik, który podejmuje decyzję o nielegalnym zastosowaniu w żywieniu zwierząt gospodarskich mączek mięsno - kostnych, musi liczyć się z dotkliwymi sankcjami finansowymi i karnymi, między innymi:

- zgłoszeniem nielegalnej działalności do organów ścigania,
- przeszukaniem gospodarstwa z udziałem Policji, na okoliczność nielegalnego posiadania mączek mięsno - kostnych,
- nałożeniem przez Sąd kary grzywny w wysokości nawet ponad 1 mln złotych,
- zniszczeniem paszy, w której stwierdzono obecność mączek mięsno - kostnych na koszt właściciela,

- blokadą stada zwierząt wraz z zakazem ich sprzedaży i wprowadzania do obrotu, w konsekwencji czego zwierzęta będą kierowane do uboju w rzeźniach, a otrzymane produkty będą poddawane utylizacji na koszt właściciela lub przeznaczone do produkcji karm dla zwierząt domowych lub mięsożernych zwierząt futerkowych.

Zastosowanie mączek mięsno - kostnych w żywieniu zwierząt gospodarskich związane jest z ogromnymi stratami finansowymi oraz poważnymi problemami natury karno - administracyjnej.

Użycie do żywienia zwierząt mączek mięsno - kostnych jest przestępstwem zagrożonym, według prawa polskiego, karą grzywny, karą ograniczenia wolności do roku lub obiema karami łącznie.

PASZE NIE SPEŁNIAJĄCE WYMAGAŃ:

Jeśli pasze wprowadzane do obrotu nie spełniają wymogów dotyczących bezpieczeństwa pasz, producent zobowiązany jest:

- podjąć działania zmierzające do wycofania z rynku paszy niebezpiecznej,
- niezwłocznie poinformować Powiatowego Lekarza Weterynarii,
- współpracować z Inspekcją Weterynaryjną w celu jak najszybszego wycofania niebezpiecznej paszy z rynku,
- poinformować nabywcę paszy o przyczynach jej wycofania.

